

Sk 2,42-47 Dar společenství a slavení svátosti večeře Páně

Sestry a bratři,

prožíváme zcela zvláštní dobu, kdy se mnohé změnilo ve světě, v naší společnosti i v našich osobních životech. Důsledky nákazy a ochrany před ní změnily i život v církvi, jak bychom si ještě před časem ani nedovedli vůbec představit. Do kostelů, sborů a modliteben nemohli přicházet věřící ke slavení pravidelné bohoslužby, jak to bylo možné i v různých nejtěžších dějinných chvílích. I v tomto Husově sboru v Praze 6 – Dejvicích, který patří spolu s chrámem sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí ke stěžejním kostelům naší církve, se nemohly po několik týdnů konat bohoslužby s účastí věřících. Jsem proto velmi rád, že právě zde a spolu s vámi dnes mohu opět slavit bohoslužbu s večeří Páně, i když za zvláštních hygienických podmínek.

Na tuto neděli – třetí po Velikonocích – připadá čtení ze 2. kapitoly knihy Skutky apoštolů. Neděle velikonočního období nemají starozákonní čtení, ale právě čtení z knihy Skutky apoštolů, neboť vzkříšení Krista je tak jedinečnou událostí víry, něčím zcela neobyčejným a novým, že ve Starém zákoně jsou jen některé předpovědi vyjádřené v náznacích a obrazech. Kniha Skutky apoštolů obsahuje svědectví o této události víry od autentických svědků (Sk 10,40-42). A také je zde podán obraz prvotní církve, těch, kteří v Krista uvěřili jako první a on změnil jejich život.

O jeruzalémské obci a jejím životě nacházíme v knize Skutky apoštolů tři souhrnné zprávy (Sk 2,41.47; 4,32-35; 5,11-16). První z nich jsme četli právě dnes. Na začátku je podán stručný popis prvokřesťanské bohoslužby: „Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se“ (Sk 2,42). Jsou zde uvedeny čtyři základní části křesťanské bohoslužby: Učení, svátost večeře Páně – nazývaná v nejstarších dobách jako „lámání chleba“, společenství a modlitba. Jak se mohou tyto čtyři základní rysy bohoslužby křesťanů naplňovat v čase pandemie? Učení, kázání, zvěstování Krista je možné i prostřednictvím současné komunikační techniky anebo se lze vzdělávat i osobní četbou Bible, kterou máme doma. Také modlitba je v takové době velkou silou a oporou věřících. Společenství můžeme tvořit, i když se nemůžeme fyzicky setkat, když na sebe myslíme, když udržujeme mezi sebou kontakty telefonem a uvědomujeme si, že i přes vzdálenosti a bariéry patříme k sobě a tvoříme společenství. Čtvrtý důležitý rys a obsah bohoslužby křesťanů, kterým je večeře Páně, se stal náhle problémem, takže se hovoří o tzv. eucharistickém půstu. Společné slavení večeře Páně nebylo možné, ale nyní se již situace mění.

Když čteme zprávu o životě prvních křesťanů v jeruzalémské obci, tak si říkáme: „Je to vůbec možné, aby lidé byli k sobě tak štedří, aby byli svorní, ochotní a upřímní?“ Možná to tehdy tak úplně ideální nebylo, přesto tato prvotní církev je příkladem pro církve všech dob. Mohli bychom prvotní církve charakterizovat jako „ryzí společenství“ (Sk 2,47). Společenství je založeno na

osobních vzájemných vztazích. V jeruzalémské obci křesťané vytvářeli společenství, ve kterém překonávali své sobectví, jednali po příkladu Ježíše a uskutečňovali pravidlo jeho lásky v každodenním životě.

V tomto čase přísných hygienických opatření byly zamezeny mnohé projevy, kterými si v církvi dáváme najevo sounáležitost, jako je podání ruky (Ga 2,9) anebo také to, že vedle sebe sedíme blízko, abychom vyjádřili vzájemnost. Ale my si nyní ruce podat nemůžeme a také od sebe musíme udržovat odstupy. Toto omezení vnějších projevů znamená příležitost, abych si uvědomili vnitřní hodnotu vztahů. Svým způsobem nám tato situace nastavuje zrcadlo, neboť v době, kdy si můžeme podávat ruce, raději bychom ji druhému ani nepodali, seděli bychom od něho hodně daleko a někomu bychom se raději úplně vyhnuli. Ale u prvních křesťanů tomu tak nebylo. Oni byli rádi spolu, rádi se viděli, rádi trávili spolu čas, bylo jim spolu dobře. Ale i vůči druhým lidem takto jednali, neboť věděli, že Ježíšovo poselství je určeno všem lidem a že jejich Mistr a Pán druhým pomáhal a nikoho nepřezíral.

Zdrojem tohoto společenství a jeho neustálé obnovy byla svátost večeře Páně. Společenství se formuje nasloucháním Ježíšovu učení, společnou modlitbou a také slavením svátosti večeře Páně. Jedno z nejstarších označení této svátosti je „lámání chleba“ (Sk 2,42.46; Sk 20,7). Toto lámání chleba má rozměr společenský, diakonický a eucharistický či svátostný. U jídla se setkává rodina, u stolu se setkávají přátelé. Lidé při různých společenských událostech se při jídle a pití sblížují. Druhý význam „lámání chleba“ je diakonický. Chléb a vše potřebné k životu máme poskytovat ze štědrosti srdce strádajícím (Iz 58,7). A tím třetím významem je lámání chleba jako svátostný dar. Rozlomením chleba názorně vyjadřujeme Ježíšovu oběť za nás. Dává za nás své tělo, svůj život, a to si uvědomujeme právě, když lámeme v církvi chléb.

Sestry a bratři, dnes můžeme opět prožívat společenství víry nejen na dálku, ale v konkrétním místě, v konkrétním čase a s konkrétními lidmi – bratřími a sestrami. A můžeme se dotknout darů večeře Páně a okusit je. I když zvláštním způsobem, než je v tomto sboru obvyklé – budeme přijímat chléb – hostii na samostatných talířcích a víno ve zvláštních sklenicích. Přesto si uvědomujeme, že máme podíl na jednom chlebu Ježíšova života (1 K 10,16b-17) a že nás všechny Kristova krev očisťuje a posvěcuje (1 Pt 1,18-19). Amen.

Dne 3. května L.P. 2020

*Tomáš Butta
patriarcha*